

Κοινωνιολογία της Εργασίας (ΚΥΠ ΘΕ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431027	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία της Εργασίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις - εργασίες	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Κατ' επιλογή υποχρεωτικό / Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα θα ασχοληθεί με τις βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας της εργασίας με έμφαση στις θεωρητικές μετατοπίσεις των τελευταίων δεκαετιών. Υπό το πρίσμα των σύγχρονων θεωρητικών μετατοπίσεων θα

εξεταστούν όχι μόνο οι μετασηματισμοί της εργασίας ως κοινωνικής σχέσης, αλλά και η ίδια η κεντρικότητά ή περιθωριοποίησή της στην ευρύτερη κοινωνική διαμόρφωση και διαστρωμάτωση.

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Αναπτύξουν κοινωνιολογικούς προβληματισμούς πάνω στην εργασία.
- Εξοικειωθούν με βασικές έννοιες και θεωρητικές προσεγγίσεις, όπως «βιομηχανική» και «μεταβιομηχανική» κοινωνία, «τεχνοκρατική» ή «προγραμματισμένη» κοινωνία, «φορντισμός», «μεταφορντισμός» κοκ.
- Εξοικειωθούν με σύγχρονα κοινωνιολογικά ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία, όπως η επισφάλεια, η άυλη εργασία, οι έμφυλες ανισότητες στην εργασία, ο επαγγελματικός διαχωρισμός κοκ.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

Πέρα από τα μαθησιακά αποτελέσματα που περιγράφονται παραπάνω, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση του περιεχομένου του μαθήματος και μέσω της εκπόνησης προαιρετικών ενισχυτικών εργασιών. Τόσο οι παραδόσεις όσο και οι εργασίες αποσκοπούν:

- Στην άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Στην προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Στην εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Στην παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Στην αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Στην αυτόνομη ή/και ομαδική εργασία
- Στην επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Στο σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι ενότητες του μαθήματος, οι οποίες αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες αλλά και τα

ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων/ουσών, κατανέμονται ως εξής:

1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εργασίας.
2. Βιομηχανική καπιταλιστική κοινωνία και η θέση της εργασίας και του καταμερισμού εργασίας: Marx, Durkheim, Weber
3. Το «κλασικό» υπόδειγμα οργάνωση της εργασίας: τειλορισμός, φορντισμός
4. Μετάβαση από το φορντισμό στο μεταφορντισμό, από τη βιομηχανική στη μεταβιομηχανική κοινωνία
5. Νέες τάσεις και μορφές οργάνωσης της εργασίας: τριτογενοποίηση, ιαπωνοποίηση, ολικό σύστημα ελέγχου, απέριττη παραγωγή
6. Νέες μορφές εργασίας: ευελιξία, επισφάλεια, άυλη εργασία, συναισθηματική εργασία, νέες τεχνολογίες, τηλεργασία
7. Φυλή, εθνότητα, τάξη: δυαδική αγορά εργασίας – κινητικότητα της εργασίας
8. Φύλο και εργασία: οριζόντιος και κάθετος επαγγελματικός διαχωρισμός, μισθολογικό χάσμα, «γυάλινη οροφή»
9. Μορφές συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων
10. Πέρα από την παραγωγή: η ισχύς της εργασίας στη συγκρότηση κοινωνικών ταυτοτήτων, το δίπολο εργάσιμος-ελεύθερος χρόνος, η επένδυση, προώθηση και πώληση του Εαυτού και όχι απλώς της εργατικής δύναμης
11. Για μια γενεαλογία της εργασίας στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό: συγκλίσεις και αποκλίσεις με το φορντικό μοντέλο
12. Προκλήσεις/υποθέσεις εργασίας για την κοινωνιολογία της εργασίας στην Ελλάδα του 21ου αιώνα: φλέγοντα ζητήματα, τάσεις και προοπτικές
13. Παρουσιάσεις εργασιών, ανακεφαλαίωση, ύλη και θέματα εξετάσεων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="571 1541 1120 1601"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1120 1541 1468 1601"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="571 1601 1120 1635">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1120 1601 1468 1635">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 1635 1120 1668">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1120 1635 1468 1668">49 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 1668 1120 1702">Εκπόνηση εργασίας</td> <td data-bbox="1120 1668 1468 1702">30 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 1702 1120 1769">Μη καθοδηγούμενη μελέτη / προετοιμασία γραπτής εξέτασης</td> <td data-bbox="1120 1702 1468 1769">32 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="571 1769 1120 1825">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1120 1769 1468 1825">150 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	49 ώρες	Εκπόνηση εργασίας	30 ώρες	Μη καθοδηγούμενη μελέτη / προετοιμασία γραπτής εξέτασης	32 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	39 ώρες													
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	49 ώρες													
Εκπόνηση εργασίας	30 ώρες													
Μη καθοδηγούμενη μελέτη / προετοιμασία γραπτής εξέτασης	32 ώρες													
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες													

<p>ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ελληνικά</p> <p>Προαιρετική γραπτή εργασία</p> <p>Παρουσίαση προαιρετικής εργασίας</p> <p>Γραπτή εξέταση</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

Λύτρας, Α. (2016), *Η μισθωτή εργασία στην κοινωνική οργάνωση: Οι πραγματικότητες στην απασχόληση και η εδραίωση της εργασιακής αυτονομίας*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Sennett, R. (2008), *Η κουλτούρα του νέου καπιταλισμού*, Αθήνα: Σαββάλας.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

Bonefeld, W. & Holloway, J. (επιμ.) (1993), *Μεταφορντισμός & κοινωνική μορφή. Μια μαρξιστική συζήτηση για το μεταφορντιστικό κράτος*, Αθήνα: Εξάντας.

Giddens, A. (1993), *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*, Αθήνα: Οδυσσεάς.

Watson, T. J. (2005), *Κοινωνιολογία, εργασία, και βιομηχανία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Weber, M. (2005), *Οικονομία και Κοινωνία 1: Κοινωνιολογικές έννοιες*, Αθήνα: Σαββάλας.

Δεδουσόπουλος, Α. (2000), *Η Κρίση στην Αγορά Εργασίας. Ρύθμιση – Ευελιξίες – Απορρύθμιση*, Τόμος Πρώτος «Θεωρίες της Ανεργίας», Αθήνα: Τυπωθήτω.

Καραμεσίνη, Μ. (2021), *Γυναίκες, φύλο και εργασία στην Ελλάδα*, Αθήνα: Νήσος.

Καραμεσίνη, Μ. & Συμεωνάκη, Μ. (2019), *Συμφιλίωση εργασίας και οικογένειας στην Ελλάδα. Γένεση, εξέλιξη και αποτίμηση μιας πολιτικής*. Αθήνα: Νήσος.

Λυμπεράκη, Α. & Μουρίκη, Α. (2002), *Η Αθόρυβη Επανάσταση: Νέες μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας* (1^η έκδοση 1996), Αθήνα: Gutenberg.

Μαρούκης, Θ. (2010), *Οικονομική Μετανάστευση στην Ελλάδα: Αγορά Εργασίας και Κοινωνική Ένταξη*, Αθήνα: Παπαζήσης.

Ναξάκης, Χ. & Χλέτσος, Μ. (επιμ.) (2005), *Το μέλλον της εργασίας. Σύγχρονες κοινωνικοοικονομικές αναλύσεις*, Αθήνα: Πατάκη.

Σπυριδάκης, Μ. (2018), *Homo precarius: εμπειρίες ευαλωτότητας στην κρίση*. Αθήνα: Πεδίο.

Σπυριδάκης, Μ. & Κράββα, Β. (επιμ.) (2021), *Τροχιές επισφάλειας: Εθνογραφικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Gutenberg.

Τσαούσης, Δ. Γ. (1989), *Η κοινωνία του ανθρώπου. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*, Αθήνα: Gutenberg.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών

Κοινωνιολογική Επιθεώρηση

Κοινωνική Πολιτική

Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη

European Sociological Review

European Journal of Industrial Relations

Work, Employment and Society

European Societies